

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců JUDr. Václava Štencla, MA, a Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., ve věci:

žalobce: **HTT ENGINEERING, spol. s r.o.**, IČO: 03055035
sídlem Cimburkova 567/10, 612 00 Brno
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Michalem Hanychem, LL.M.
sídlem Bubenská 1158/17, 170 00 Praha 7

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**
sídlem náměstí Svobody 4, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2024, č. j. 1820162/24/3003-52521-705382,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalovaný vydal dne 12. 2. 2024 vyrozumění č. j. 441850/24/3003-52521-712936, kterým žalobci nepřiznal úrok z nesprávně stanovené daně podle § 254 zákona č. 280/2009 Sb.,

daňový řád. Námitky žalobce proti tomuto vyrozumění žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 23. 5. 2024, č. j. 1820162/24/3003-52521-705382.

II. Stanoviska účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá zrušení vyrozumění i napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá, že tato rozhodnutí jsou nezákonná, jelikož žalovaný nezohlednil unijní právní úpravu, resp. judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“). Nebyla mu totiž kompenzována nemožnost disponovat s finančními prostředky, které vynaložil na úhradu daně, jež mu byla doměřena (nepravomocným) dodatečným platebním výměrem; sám byl ovšem v této situaci asymetricky vystaven hrozbě placení úroků z prodlení. Žalobce poukazuje na požadavek konformního výkladu vnitrostátního práva prizmatem účelu směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006, o společném systému daně z přidané hodnoty (dále „směrnice o DPH“). SDEU judikuje, že členské státy mají povinnost vrátit daně vybrané v rozporu s unijními právními předpisy spolu s úroky; žalobce má tedy nárok získat nazpět nejen neoprávněně vybranou částku, ale také kompenzaci za její nedostupnost. Jelikož neexistuje unijní úprava pro tento nárok, je v pravomoci každého členského státu stanovit pravidla, za kterých budou tyto úroky hrazeny; dané podmínky však musí být v souladu se zásadami rovnocennosti, efektivity a daňové neutrality. Vnitrostátní právní úprava i judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) je dle něj s unijními předpisy v rozporu. K asymetrii mezi jeho sankcionováním za možnou opožděnou úhradu daně a odpovědností žalovaného za její nesprávné doměření dochází proto, že sankční úrok vůči daňovému subjektu není vázán na náhradní splatnost doměřené daně, ale běží od počátku. Žalobce považuje za nezbytné, aby se krajský soud obrátil na SDEU s předběžnou otázkou, zda je § 254 daňového řádu v souladu s čl. 183 směrnice o DPH.
3. Žalovaný je přesvědčen, že postupoval v souladu s právními předpisy, pročez navrhuje, aby soud podanou žalobu zamítl jako nedůvodnou. Konstatuje, že bylo plně na vůli žalobce, jestli doměřenou daň uhradí předem, či zda vyčká její splatnosti. Až do tohoto okamžiku však nebyl vystaven riziku možného vymáhání doměřené daňové povinnosti. Současně žalovaný zdůrazňuje, že riziku placení úroků z prodlení společně s úhradou daně se žalobce vystavil sám, neboť to byl on, kdo měl povinnost svou daň řádně tvrdit a zaplatit; pokud tak neučinil a kvůli jeho pochybení mu byla daň následně doměřena, musí nést s tím spojená rizika. Jestliže by si žalobce byl jist, že svou daňovou povinnost tvrdil a zaplatil správně, nedává smysl, proč by doměřenou daň uhradil ještě před její splatností. Nebyl znevýhodněn tím, že nemohl volně nakládat se svými finančními prostředky. Šlo o důsledek jeho vlastní volby, nikoliv vykonatelného rozhodnutí správce daně. Žalovanému není známo, že by § 254 daňového řádu byl v rozporu s unijním právem. Žalobce navíc nezohledňuje zcela odlišný charakter a účel obou úroků.
4. Žalobce v replice uvádí, že zásada ukládající členským státům povinnost vrátit částky daní vybrané v rozporu s unijními právními předpisy spolu s úroky vyplývá právě z unijního práva. Žalovaný má povinnost vydat zákonné rozhodnutí o doměření daně. Pokud by bylo shledáno nezákonné, tak s ohledem na princip právní jistoty a presumpci správnosti správního rozhodnutí má kompenzovat toto nezákonné rozhodnutí úhradou úroků z nesprávně vyměřené daně. Žalobce doměřenou daň zaplatil proto, že předpokládal, že správce daně ví lépe než on, jaká má být výsledná daň. Právě presumpce správnosti správních rozhodnutí je důvodem pro existenci reparačních nároků.

III. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Své rozhodnutí soud založil na obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.
6. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal daňové přiznání k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) za zdaňovací období listopad 2020. Žalovaný vydal dne 19. 4. 2022 dodatečný platební výměr, jímž žalobci doměřil DPH za předmětné zdaňovací období ve výši 712 609 Kč a stanovil mu penále v částce 142 521 Kč. Žalobce dne 22. 4. 2022 doměřenou daň a penále správci daně uhradil a poté dne 23. 4. 2022 podal odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru. Odvolací finanční ředitelství následně dodatečný platební výměr rozhodnutím ze dne 7. 12. 2023 zrušilo a řízení zastavilo. Žalobce následně podal žádost o vrácení přeplatku a uhrazení úroků z nesprávně stanovené daně. Žalovaný vrátil žalobci přeplatek na dani, ovšem dne 12. 2. 2024 vydal vyrozumění, kterým mu nepřiznal úrok z nesprávně stanovené daně. Proti tomuto vyrozumění podal žalobce námítky, které žalovaný dne 23. 5. 2024 napadeným rozhodnutím zamítl.
7. Mezi žalobcem a žalovaným není žádného skutkového sporu. Shodnou se též na tom, že doměřená daň se nikdy nestala splatnou. Podstatou tohoto řízení je tedy toliko posouzení právní otázky, zda žalobci (dobrovolně uhradivšímu doposud nesplatnou daň doměřenou mu nepravomocným platebním výměrem) vznikl nárok na úrok z nesprávně stanovené daně, či nikoliv.
8. Podle § 254 odst. 2 písm. a) daňového řádu platí, že *„úrok z nesprávně stanovené daně vzniká ode dne následujícího po náhradním dni splatnosti daně, nebo došlo-li k její úhradě později, ode dne její úhrady, do dne jejího vrácení, použití nebo převedení, nejpozději však do uplynutí lhůty pro její vrácení.“*
9. Ke vzniku nároku na úrok z neoprávněného jednání správce daně NSS konstatoval, že *„je třeba splnění dvou podmínek, tj. 1) dojde ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně a 2) již nastala splatnost nesprávně stanovené daně, resp. došlo k její úhradě, v případě zaplacení po splatnosti.“* Pokud rozhodnutí správce daně nebylo vykonatelné, a daňový subjekt se tudíž nemusel obávat vymáhání splnění daňové povinnosti ze strany správce daně, pak nárok na úrok z neoprávněného jednání správce daně nemohl vzniknout, neboť nenastala splatnost daně (rozsudek NSS ze dne 18. 9. 2018, č. j. 9 Afs 192/2017-37, body 7-8; shodně rozsudek ze dne 28. 8. 2014, č. j. 7 Afs 94/2014-53, č. 3260/2015 Sb. NSS.). Tento právní názor NSS ve své následné rozhodovací praxi setrvale opakuje. Trvá na tom, že pokud daňový subjekt plní na základě platebního výměru, proti němuž ovšem podal odvolání, pak mu *„nenáleží úrok z neoprávněného jednání správce daně z částek, které případně v období mezi vydáním platebního výměru a rozhodnutím o odvolání uhradil“* (rozsudek NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 7 Afs 354/2019-25, bod 19; shodně rozsudky NSS ze dne 28. 7. 2022, č. j. 1 Afs 47/2022-40, bod 24; ze dne 26. 7. 2023, č. j. 1 Afs 163/2022-46, bod 18; ze dne 29. 11. 2023, č. j. 8 Afs 80/2022-40, bod 14; ze dne 21. 10. 2024, č. j. 9 Afs 111/2024-38, bod 31; ze dne 21. 10. 2024, č. j. 8 Afs 186/2023-48). NSS přitom vyslovil, že důvod, proč nárok na úrok podle § 254 daňového řádu v situaci zaplacení daně před splatností dodatečného

platebního výměru nevzniká, považuje za jednoznačně objasněný (rozsudek NSS ze dne 18. 11. 2021, č. j. 8 Afs 141/2020-33, bod 14). Nepřisvědčil ani argumentaci, že doměřená daň byla před její splatností uhrazena kvůli soukromoprávní povinnosti statutárního orgánu daňového subjektu jednat s péčí řádného hospodáře, neboť z pohledu daňové zákonné úpravy je nepodstatné, která z možných cest byla v daný okamžik ze soukromoprávního pohledu správnější. Zvolený postup neopravňuje daňový subjekt ani v případě jeho konečné věcné výhry v soudním řízení správním žádat úroky od jiného okamžiku, než který stanoví zákon. „Skutečnost, že nepravomocně stanovené nesplatné doměřené daňové povinnosti na základě vyhodnocení shora uvedeného rizika (konkrétně rizika věcné prohry v nalézacím řízení) uhradil, mu žádné právo na finanční kompenzaci v podobě úroku z neoprávněného jednání správce daně nezakládá“ (rozsudek NSS ze dne 23. 11. 2022, č. j. 9 Afs 124/2022-41, bod 36; ústavní stížnost odmítnuta usnesením ÚS ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. IV.ÚS 229/23).

10. NSS se již zabýval také argumentací poukazující na srovnání právní úpravy úroku z nesprávně stanovené daně dle § 254 daňového řádu s úrokem z prodlení hrazeným daňovým subjektem dle § 252 daňového řádu. Předně poukázal na to, že „dřívější úhrada daně, byť by se ukázala jako nesprávně stanovená (vyměřená či doměřená), nezpůsobuje vznik nároku na úrok z neoprávněného jednání správce daně (srov. Kaniová. L. Komentář k § 254. In. ASPI).“ Pro účely § 254 odst. 1 daňového řádu je třeba pracovat s náhradní splatností daně právě proto, že „úrok je peněžitou sankcí za nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup vedoucí ke stanovení daně v nesprávné výši (viz díkce „na základě tohoto rozhodnutí“ nebo „v souvislosti s tímto rozhodnutím“). Proto je logické, že splatnost daně je třeba v takovém případě odvíjet od náhradních lhůt stanovených rozhodnutími správce daně.“ Naopak „úrok z prodlení je sankčním mechanismem stíhajícím daňový subjekt, pokud neuhradí splatnou daň nejpozději v den její splatnosti. Zároveň plní i motivační funkci, neboť vede daňový subjekt k dodatečnému splnění jeho daňové povinnosti. (...) Je pravdou, že pro účely výkladu ustanovení § 252 odst. 2 daňového řádu platí ustálený výklad, že náhradní lhůta splatnosti nemá vliv na běh úroku z prodlení, který se počítá od lhůty původní splatnosti. Je tomu ale tak proto, že jde o motivaci daňového subjektu k tvrzení a zaplacení daně, a to cestou „opožděného“ daňového přiznání. Jakkoliv v tomto ohledu lze stěžovateli přisvědčit, že v případě neuhrazení daně v termínu původní splatnosti čelí riziku předepsání úroku z prodlení, nemění to nic na tom, že pro účely ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu je třeba vycházet z jiného pojetí splatnosti daně“ (rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2023, č. j. 5 Afs 363/2020-48, body 74-76; ústavní stížnost odmítnuta usnesením ÚS ze dne 31. 7. 2024, sp. zn. I. ÚS 1678/23).
11. Je třeba poukázat také na to, že NSS již odmítl návrh na předložení této právní otázky rozšířenému senátu s tím, že neshledává žádné důvody pro odchýlení se od jejího dosavadního řešení (rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 8 Afs 80/2022-40, bod 15). Konečně rozhodovací praxi kasačního soudu akceptoval také Ústavní soud (dále jen „ÚS“), který vyslovil: „předmětem sporu byla otázka přiznání nároku na úrok z uhrazené daně a jeho příslušenství, a to již ode dne zaplacení nebo od splatnosti výměrů. Ústavní soud připomíná, že smyslem tohoto úroku je pokrýt výši majetkové škody, která vznikne v důsledku nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu, a to „ode dne následujícího po dni splatnosti nesprávně stanovené daně, nebo došlo-li k úhradě nesprávně stanovené daně později, ode dne její úhrady“. Jazykový výklad připouští pouze výklad ve smyslu vázanosti na splatnost doměřené daňové povinnosti či pozdější úhrady této doměřené daňové povinnosti [viz usnesení ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. I. ÚS 2315/21 a rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 192/2017]. Mimo to, úrok bylo bez ohledu na změnu právní úpravy možné přiznat vždy až po splatnosti nezákonně vyměřené nebo doměřené daně (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9

Afs 192/2017 a ze dne 28. 8. 2014 sp. zn. 7 Afs 94/2014) [usnesení ÚS ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. IV ÚS 229/23, body 13-14].

12. Žalobce má za to, že § 254 daňového řádu je v rozporu s unijní právní úpravou, resp. že shora prezentovaná judikatura vnitrostátních soudů je neslučitelná se závěry SDEU. Poukazuje na konkrétní pasáže některých rozhodnutí SDEU, v nichž však podle názoru zdejšího soudu nebyl vysloven žádný právní názor, který by dosavadní rozhodovací praxi NSS vyvracel.
13. V rozsudku ze dne 19. 7. 2012 ve věci C-591/10 *Littlewoods Retail* SDEU konstatoval, že „nárok na vrácení daní vybraných v členském státě v rozporu s pravidly unijního práva je důsledkem a doplňkem práv přiznaných jednotlivcům ustanoveními unijního práva, tak jak jsou vykládána Soudním dvorem“ [odst. 24]; „pokud členský stát vybral daně v rozporu s pravidly unijního práva, právní subjekty mají nárok na vrácení nejen neoprávněně vybrané daně, ale rovněž částek vyplacených tomuto státu nebo tímto státem zadržovaných v přímé souvislosti s touto daní. To zahrnuje rovněž ztráty představované nemožností disponovat peněžními částkami v důsledku předčasné splatnosti daně“ [odst. 25]; „zásada ukládající členskému státu povinnost vrátit částky daní vybrané v rozporu s unijními právními předpisy spolu s úroky, vyplývá z těchto právních předpisů“ [odst. 26]. V rozsudku ze dne 23. 4. 2020 ve věci C-13/18 *Sole-Mizo Zrt* SDEU uvedl, že „členské státy mají povinnost vrátit daně vybrané v rozporu s unijními právními předpisy spolu s úroky. Ačkoliv při neexistenci unijní právní úpravy přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu stanovit podmínky, za kterých musí být takové úroky uhrazeny, zejména sazbu a způsob výpočtu těchto úroků, musí být tyto podmínky nicméně v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivnosti, jakož i se zásadou daňové neutrality“ [odst. 30]; „pokud jde o podmínky, za kterých jsou takové úroky vypláceny, z judikatury uvedené v bodě 37 tohoto rozsudku vyplývá, při neexistenci unijní právní úpravy v této oblasti přísluší stanovení podmínek pro úhradu takových úroků, s výhradou dodržení zejména zásad rovnocennosti a efektivnosti, vnitrostátním právním řádům členských států“ [odst. 65]. V rozsudku ze dne 9. 9. 2021 ve věci C-100/20 *Hauptzollamt B* SDEU zopakoval, že „pokud členský stát vybral daně v rozporu s pravidly unijního práva, jednotlivci mají nárok na vrácení nejen neoprávněně vybrané daně, ale rovněž částek zaplacených tomuto státu nebo tímto státem zadržovaných v přímé souvislosti s touto daní. To zahrnuje rovněž ztráty představované nemožností disponovat peněžními částkami v důsledku předčasné splatnosti daně. Z této judikatury vyplývá, že zásada ukládající členskému státu povinnost vrátit částky daní vybrané v rozporu s unijním právem spolu s úroky vyplývá z tohoto práva“ [odst. 27]. Konečně v rozsudku ze dne 28. 4. 2022 ve spojených věcech C-415, C-419 a C-427/20 *Geflügel a další* vyslovil, že „každý adresát veřejné správy, kterému vnitrostátní orgán uložil povinnost zaplatit daň, clo nebo jiný poplatek v rozporu s unijním právem, má na základě unijního práva nejen nárok získat nazpět od tohoto členského státu neoprávněně vybranou peněžní částku, nýbrž i úroky, které mají kompenzovat nedostupnost této částky“ [odst. 52].
14. Ze žalobcem odkazované judikatury SDEU dle krajského soudu vyplývá toliko nárok daňového subjektu, od nějž stát neoprávněně (v rozporu s pravidly unijního práva) vybral daň, aby mu byla vrácena nejen tato daň, ale i určitá částka (úrok) kompenzující finanční ztráty způsobené nemožností disponovat s danými peněžními prostředky. Podmínky stanovení, výpočtu a hrazení takové kompenzace jsou ovšem na členském státu, který je v tomto ohledu limitován pouze zásadami 1/ rovnocennosti, 2/ efektivnosti a 3/ daňové neutrality.

15. Předně je nutno konstatovat, že podle vnitrostátní právní úpravy (§ 254 daňového řádu) i ji interpretující judikatury NSS má daňový subjekt nárok na úrok z nesprávně stanovené daně, tedy na finanční kompenzaci za zadržování peněžních prostředků vybraných státem na základě rozhodnutí orgánu veřejné správy, které bylo následně shledáno nezákonným, a to mimo jiné i pro rozpor s evropským právem. Sama kruciální podstata citované judikatury SDEU pojednávající o existenci tohoto kompenzačního nároku je tedy ve vnitrostátním právu naplněna; ostatně to žalobce ani nepopírá. Předmětem sporu je spíše konstrukce tohoto nároku, konkrétně počátek doby, za niž je daný úrok vyplácen. Česká republika přijala vlastní úpravu, podle níž nárok na úrok z nesprávně stanovené daně vzniká „ode dne následujícího po náhradním dni splatnosti daně“. Krajský soud přitom nedospěl k závěru, že by taková právní úprava odporovala výše uvedeným zásadám plynoucím z judikatury SDEU.
16. *Zásada rovnocennosti* v unijním kontextu znamená, že podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, nesmějí být méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (nález ÚS ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. III. ÚS 3997/19, bod 31; rozsudky NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 7 Afs 134/2022-29, bod 17; ze dne 16. 7. 2020, č. j. 1 Afs 445/2019-47, bod 34). Žalobce neuvádí, v čem konkrétně by dle něj měly být podmínky tohoto soudního řízení týkající se ochrany jeho tvrzeného práva na úrok z neoprávněně stanovené daně méně příznivé než podmínky řízení o těch nárocích, které z unijního práva neplynou. Soud žádnou takovou nerovnost neshledal.
17. *Zásada efektivit*y členským státům zakazuje stanovit podmínky soudních řízení ve věci nároků plynoucích z unijního práva takovým způsobem, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem (rozsudky SDEU ze dne 24. 10. 2013 ve věci C-431/12 *Rafinăria Steaua Română*, či ze dne 26. 9. 2018 ve věci C-180/17 *X. Y.*; dále jako shora nález sp. zn. III. ÚS 3997/19 a rozsudky č. j. 7 Afs 134/2022-29 a č. j. 1 Afs 445/2019-47). Ani v tomto případě však žalobce neargumentuje, v čem přesně dle něj tkví praktické (administrativní) znemožnění uplatnění takového nároku. Naopak soud poukazuje na to, že vnitrostátní právní úprava je založena na tom, že daňovému subjektu nárok na úrok z nesprávně stanovené daně vzniká za splnění zákonných podmínek *ex lege*; správce daně je povinen připsat tento úrok do evidence daní na osobní daňový účet daňového subjektu do 15 dnů ode dne, kdy se zrušovací rozhodnutí (nadřízeného správce daně či soudu) stalo účinným, resp. byla prohlášena neoprávněnost vymáhání, a to aniž jej musel daňový subjekt u správce daně samostatně uplatňovat (MATYÁŠOVÁ, L., GROSSOVÁ, M. E. *Daňový řád: Komentář*. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges, 2015, § 254). Dle názoru krajského soudu tedy rozhodně nelze hovořit o tom, že by „výkon“ takového nároku by spojen s nadměrnými obtížemi, pakliže jej daňový subjekt vůbec nemusí u správce daně uplatňovat.
18. *Zásada daňové neutrality* pak vyžaduje nahrazení hospodářské zátěže vyplývající z protiprávního zadržování částek daně (rozsudek SDEU ze dne 23. 4. 2020 ve věci C-13/18 *Sole-Mizo Zrt* bod 49; rozsudek NSS č. j. 7 Afs 134/2022-29, bod 17). V procesní rovině se tato zásada projevuje zejména tím, že vrácení daně musí být uskutečněno v přiměřené lhůtě, a to buď v hotovosti, nebo v rovnocenných prostředcích, a přijatý způsob vrácení nesmí pro plátce daně v žádném případě zahrnovat jakékoli finanční riziko (rozsudek SDEU ze dne 10. 7. 2008 ve věci C-25/07 *Sosnowska*; rozsudek NSS č. j. 1 Afs 445/2019-47, bod 36). V projednávané věci však k žádnému protiprávnímu zadržování finančních prostředků

správce daně nedošlo, neboť žalobce ještě bez dalšího nebyl (na základě vykonatelného platebního výměru) povinen daň uhradit. Bylo toliko na jeho úvaze a zcela v jeho dispozici, zda se rozhodne daň zaplatit dříve, než k tomu bude povinen. Pokud tak žalobce učinil, pak se ovšem v takovém případě *stricto sensu* nejednalo o skutečné „zadržování“ peněžních prostředků ze strany správce daně, jelikož jejich dobrovolné odevzdání žalobcem představovalo pragmatický úkon s ohledem na jiné instituty daňového práva. Zásada daňové neutrality tudíž na nynější situaci nedopadá.

19. Jádrem žalobcovy argumentace je poukaz na odlišnou konstrukci splatnosti úroku z prodlení hrazeného daňovým subjektem [§ 252 odst. 2 písm. a) daňového řádu výslovně reglementuje, že *stanovení náhradního dne splatnosti daně nemá vliv na určení doby, po kterou vzniká úrok z prodlení*] a úroku z nesprávně stanovené daně vypláceného finanční správou [§ 254 odst. 1 písm. a) daňového řádu]. Soud však poukazuje na to, že totožnou námitkou se již výslovně zabýval NSS a neshledal ji důvodnou. Smyslem úroku z prodlení je motivace daňového subjektu k tomu, aby řádně vypočetl a tvrdil svou daňovou povinnost a tuto včas zaplatil; úrok z nesprávně stanovené daně naopak fakticky představuje ze zákona vznikající paušální náhradu škody potenciálně způsobené nezákonným rozhodnutím (postupem) správce daně. Každý z obou úroků tedy slouží k jinému účelu a chrání odlišný právní zájem; nejedná se proto o instituty, které by bylo možné bez dalšího srovnávat. Podstatné však je, že ke vztahu těchto dvou institutů se SDEU v žalobcem odkazované judikatuře nikterak nevyjádřil.
20. Ze shora uvedených důvodů soud neshledal, že by disproporce v konstrukci úroků dle § 252 a § 254 daňového řádu byla v rozporu se zásadami rovnocennosti, efektivity a daňové neutrality, na něž poukazoval SDEU v žalobcem citovaných rozhodnutích. Z formulace návrhu předběžné otázky SDEU, jejíž položení žalobce požadoval, nadto ještě vyplývá, že vnitrostátní úprava by dle něj měla být v rozporu se čl. 183 směrnice o DPH. Toto ustanovení je však pro řešený případ zcela irrelevantní (stanoví, že *„pokud za dané zdaňovací období výše odpočtu daně překročí výši splatné daně, mohou členské státy buď převést nadměrný odpočet daně do následujícího období, nebo vrátit daň v souladu s podmínkami, které samy stanoví. Členské státy však mohou odmítnout vrácení nadměrného odpočtu daně nebo jeho převedení do dalšího období, jestliže je jeho výše zanedbatelná“*).
21. Krajský soud tedy nedospěl k žádným pochybnostem o tom, že by vnitrostátní právní úprava úroku z nesprávně stanovené daně byla dosavadní ustálenou judikaturou NSS vykládána v rozporu s unijním právem. Neshledal ani žádný důvod pro to, aby se od této judikatury odchýlil. Lze proto uzavřít, že jelikož žalobcem uhrazená daň nebyla splatnou (platební výměr ji doměřující nenabyl v důsledku podaného odvolání právní moci a nakonec byl Odvolacím finančním ředitelstvím zrušen), nemá žalobce nárok na úrok z nesprávně stanovené daně.
22. Krajský soud z výše uvedených důvodů nepřistoupil ani k položení předběžné otázky SDEU. Základní podmínkou pro takový postup je, že soud aplikující unijní právo považuje rozhodnutí SDEU o předběžné otázce za nutné k tomu, aby ve věci mohl rozhodnout (rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2007, č. j. 3 As 22/2006-138). V projednávané věci však soud tuto potřebu neshledal, neboť obecný výklad unijních zásad rovnocennosti, efektivity a daňové neutrality, na něž žalobce poukazoval, není nikterak sporný (*acte clair*). Nadto krajský soud zdůrazňuje, že není ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie tím soudem, který by měl povinnost takto postupovat, neboť jeho rozhodnutí lze napadnout opravným prostředkem podle vnitrostátního práva (kasační stížností); ze strany krajského soudu se

tedy jedná toliko o možnost, nikoliv povinnost podat předběžnou otázku SDEU (BOBEK, M., a kol. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde Praha, a. s. 2005, s. 133).

IV. Shrnutí a náklady řízení

23. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. února 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu